Valósuljon meg maradéktalanul

A szegedi építőipar új ötéves tervéről

Mit is mondhatnánk a szegedi építőipari vállalatok és szövetkezetek V. ötéves tervéről, mint azt: úgy legyen, valósuljon meg maradéktalanul! Az országos előirányzatnál nagyobb (40—50 százalékos) termelésnövelés azt jelenti, hogy megfelelnek a népgazdasági elvárásoknak, teljesítik a Csongrád megyei és a Szeged városi pártbizottság állásfoglalásában megjelölt feladatokat.

1.

De lássuk a terveket közelebbről! A következő öt esztendőben az átlagosnál nagyobb ütemben nő a közmű- és mélyépítés. A városban építendő 13 ezer 477 lakásból 12 ezer 151 paneles technológiával készül. Szimpatikus az az elhatározás, hogy az építőipari vállalatok kiemelt feladatnak tekintik a tervben szereplő lakások hiánytalan felépítését a megjelölt határidőkre. Ezen túlmenően a DÉLÉP különös gonddal törekszik a kiemelt beruházások ütemezés szerinti befejezésére, valamint arra, hogy az úgynevezett kapcsolódó létesítményeket a lakásokkal egyidőben felépítsék.

A Szegedi Magas- és Mélyépítő Vállalat — az ÉVM és a városi tanács igényének megfelelően — az épület- és útfenntartási, felújítási tevékenységre helyezi a hangsúlyt, illetve arra, hogy az állami építőipar lakásépítési programjához kapcsolódóan elvégezze a felvonók és egyéb kellékek karbantartását. Az építőipari szövetkezetek természetesen a lakossági szolgáltatást, iskolák, óvodák, bölcsődék építését, lakóházak és intézmények felújítását tartják elsőrendű feladatnak, ezen felül az úgynevezet tömbrekonstrukciók keretében 500 lakás felépítését is vállalják.

2.

Nagyon fontos, hogy a szegedi központú vállalatok és szövetkezetek a munka szerinti elosztás elvének következetes érvényesítésével kívánják elérni a nagyobb teljesítményeket, a hatékonyabb és tökéletesebb munkát. Szándékuk szerint a termelésnövekedés 80 százalékban a termelékenység növelése révén valósul meg, ami megfelel az általános elvárásoknak. Öt év alatt 9 százalékkal növelik a foglalkoztatottak számát, s évi átlagban 4—5 százalékos bérfejlesztést akarnak elérni. A műszaki fejlesztés céljából fokozott figyelmet fordítanak az anyag- és energiatakarékosságra, az építési átfutási idők csökkentésére, a dolgozók munkakörülményeinek javítására. A DÉLÉP-nél a technológiai fejlesztésben első helyen áll a paneleknek és az előregyártott elemeknek a jelenleginél nagyobb mértékű alkalmazása. A tecnika fejlődését korszerűbb, nagyobb teljesítményű és biztonságosabb gépek, berendezések alkalmazásával kívánják megvalósítani. A termékválaszték bővítése és a paneles épületek variálhatóvá tétele érdekében a szerkezetgyártás további tipizálását is tartalmazza a terv.

Több mint 360 millió forintot fordítanak az építőipari vállalatok és szövetkezetek beruházásra. Ebből legjelentősebb a DÉLÉP-é, 298 millió forinttal. A fontosabb vállalati beruházások: házgyári rekonstrukció; az ipari bázis továbbfejlesztése; a közmű- és mélyépítő kapacitás úgynevezett szinttartó beruházása; a központi irodaház bővítése. A többi vállalatnál a fennmaradó 62 millió forint jelentősebb részét gépi beruházásokra költik.

3.

Az építőipari vállalatok mellett természetesen a tervező irodák is elkészítették V. ötéves tervüket, s a termelési értéket 22 százalékkal növelik. Létszámnövekedést nem terveznek, ebből következik, hogy a tervező vállalatoknál a fejlődés egyetlen feltétele a termelékenység emelése. A Szegedi Tervező Vállalat már korábban bekapcsolódott a DÉLÉP terveinek megvalósításába, melyek szerint a lakótelepi közintézményeket inkább házgyári, paneles technológiával kívánja felépíteni. Az építési költségek stabilizálása és az ésszerű takarékosság végett a tervezők rendszeresen elemzik a költségeket, hogy a lakásárak növekedése mérsékelhető vagy csökkenthető legyen.

Közös ügyünk

A népgazdasági egyensúly helyreállítására irányuló erőfeszítések óhatatlanul próbatétel elé állítják a politikát, a párt és a tömegek kapcsolatát. Még akkor is, ha szocialista gazdaságpolitikánk elejét veszi a nagyobb társadalmi feszültségek keletkezésének, egyebek között azzal, hogy változatlanul fennmarad az új ötéves tervben a nagyfokú létbiztonság, erősödik a szociális gondoskodás, ha szerényebb mértékben is, de tovább emelkedik az életszínvonal. A fokozott követelmények és az érzékelhetően mérsékelt anyagi lehetőségek ellentmondása azért persze fennmarad. Ahhoz, hogy ez ne váljék társadalmi, politikai feszültségek forrásává, és ne fékezze a gazdasági feladatok végrehajtását, erősítenünk kell társadalmunk szocialista jellegét, fejlesztenünk az üzemi, a munkahelyi demokráciát, kibontakoztatva a dolgozók tudatos, aktív, kezdeményező- és cselekvőkészségét.

A növekvő követelmények megnyilvánulása és hatása sokféle. A célratörőbb központi irányítás, a megszigorított gazdasági szabályozás helyi és csoportérdekeket érint. A különböző rendelkezések, amelyek a munka- és táppénzfegyelem megszilárdítását, a több műszak bevezetését, a tervszerű, szervezett létszám-átcsoportosítást, vagy a termelés szerkezetének átalakítását szolgálják, többnyire már csak a családok, az egyes ember életére is közvetlenül hatnak. Rendkívül fontos, hogy a gazdaságfejlesztés ügyét előre vivő országos lépések és helyi döntések ne legyenek utasítás- és parancsolgatás jellegűek, hogy azokat megismerjék és lehetőleg elfogadják, támogassák az érintettek. A kialakult viszonyokat, a vélt érdekeket és néha valós privilégiumokat sértő beavatkozások, intézkedések sem okozhatnak olyan félreértést, hogy megmerevedett a politika, hogy visszatérnek a már túlhaladott régi módszerek, ha azok hatásos, tájékoztató, tudatformáló és meggyőző munkával párosulnak.

Az egész társadalom, a kisebb-nagyobb dolgozó kollektívák teherbíró képessége sem egyszer s mindenkorra adott, a tömeges cselekvő- és kezdeményezőkészség pedig méginkább a tudati színvonal, a munkahelyi közérzet, a vezetési, szervezési szint függvénye. Mindenekelőtt a konkrét társadalmi, emberi viszonyok, a munkafeltételek révén befolyásolhatjuk a cselekvőkészség, a tudati színvonal fejlődését úgy, hogy a dolgozó saját munkájával és kollektívájával minél inkább azonosuljon, hogy fokozott felelősséget érezzen és vállaljon. Ilyen értelemben is a vezetés, a szervezés a növekvő követelmények politikai megalapozója.

Hogyan lehetne alkotói örömöt és felelősséget munkájában a ma még lélektelen és mechanikus részműveleteket végző szalagmunkás vagy bérelszámoló? Erre a kérdésre többnyire ma még kísérleti jelleggel keresik a választ. De a társadalmi viszonyokban, a vezető-beosztott kapcsolatában nálunk már létrejöttek azok az alapok, amelyekre bizton építhetjük széles körben az üzemi demokrácia, a tulajdonosi felelősségérzet fejlesztését. Ennek intézményes lehetőségei éppen napjainkban tovább bővültek. A szakszervezeti bizalmi most már nem csupán véleményét mondhatja el a kis munkahelyi közösség tagjait közvetlenül érintő vezetői intézkedésekről, hanem teljes mértékben egyet kell hogy értsen a dolgozók bérmegállapításával, jutalmazásával, kitüntetési javaslatával, lakás- és más szociális juttatásával. Ám ha a bizalmi a döntéssel nem ért egyet, az nem hajtható végre.

A szakszervezeti jogok szélesítése egyben óhatatlanul a vezetői jogok korlátozása is. Hosszan elemezhetnénk a vezetők felelősségét is a szervezésben és a jó munkahelyi közérzet kialakításában. Most mégis célszerűbb inkább a párt- és tömegszervezetek, valamint a gazdasági vezetők közös felelősségét, együttes, összehangolt fellépését hangsúlyozni a vállalat, vagy a szövetkezet tevékenységéért, az adott kollektíva eredményes munkájáért. Mert ha egyoldalúan csak a gazdasági vezetők felelősségéről beszélünk, könnyen felerősíthetjük némely párt- és társadalmi szervezet ellenzékiségét, oppozíciós törekvéseit. Pedig most, amikor a határozott és jó vezetés egyebek között népszerűtlen intézkedések meghozatalára is kényszerül, ez különösen megengedhetetlen. Arra van szükség, hogy a párt, a szakszervezet, a KISZ egyértelműen álljon ki minden olyan vezetői döntés mellett, amely törvényes alapon áll, s a gazdasági haladás ügyét szolgálja. Ez persze nem jelenthet elnézést a vezetés hibáival, mulasztásaival szemben.

A gazdasági, a társadalmi, a politikai erőfeszítések a magyar népgazdaság egyensúlyi állapotának helyreállítását, a hatékonyság fokozását szolgálják. A központi irányítás továbbfejlesztésének és a vállalati öntevékenység kibontakoztatásának, a vezetői döntéseknek és a tömegek társadalmi tudatosságának egyaránt legfőbb fokmérője a hatékonyabb munka. Ami az utóbbit, a dolgozók társadalmi tudatosságát, tömeges aktivitását illeti, ennek legfőbb megnyilvánulása a szocialista munkaverseny-mozgalom. E tömegmozgalom szerepe növekszik, szervezésében, lendületében mégis tapasztalható némi megtorpanás.

Tavaly a pártkongresszus, a felszabadulás kerek évfordulója, a IV. ötéves terv befejezése sok alkalmat kínált a vállalásokra. Most nem követik egymást az ilyen ünnepi állomások, a hétköznapi feladatok azonban hosszú távra, öt esztendőre ismertek. Ha ezeket a feladatokat mindenütt, a műhelyek dolgozói, a brigádkollektívák részlegükre lebontva és nagy összefüggésekben is ismerik, akkor nem okozhat gondot a versenycélok meghatározása, a vállalások összeállítása. Hiszen a feszes népgazdasági tervből sokféle helyi tennivaló adódik. A termékek nemzetközi versenyképességének fokozását például mindenütt segíthetik a munkaidő, a korszerű termelőberendezések jó kihasználásával, takarékos, gondos, lelkiismeretes munkával, újításokkal. A verseny, a gazdasági építőmunka eredményei, a népgazdasági terv teljesítése jelzi majd a vezető, a szervező és a politikai munka sikereit.

Kovács József

Vállalati segítség az otthonteremtéshez

Ülést tartott a városi NEB

A népi ellenőrök arra kerestek választ, hogy a vállalatok miképp segítik a lakást építő vagy vásárló dolgozóikat. Ugyanis egy korábbi miniszteri rendelet ezt a segítséget lehetővé teszi. Az ellenőrök arra is kíváncsiak voltak, hogy az üzemek a jogszabály adta lehetőséget felhasználják-e, illetve milyen más módon támogatják az otthonteremtőket. A vizsgálat tapasztalatait tegnap, szerdán délután Szegeden, a városi tanács épületében tartott ülésén vitatta meg a szegedi és a szegedi járási népi ellenőrzési bizottság, *Kalmár József* elnökletével.

Hét szegedi nagyvállalatnál tapasztaltak alapján jutottak az ellenőrök arra a következtetésre, hogy a munkáslakás-építés és vásárlási akció nehezen indult meg. Ennek részben oka az elégtelen végrehajtási szabályozás és az, hogy nem ismerték fel a jogszabályból adódó lehetőségeket. A párt- és a társadalmi szervek felvilágosító munkájukkal sokat tettek, hogy kibontakozzon a vállalati támogatásnak említett formája.

A vizsgálat során kiderült, hogy a vállalati részesedési és fejlesztési alapból juttatott összegek komoly segítséget jelentenek. De nem elhanyagolható és ugyancsak pénzben is ki lehet fejezni a kollégák társadalmi munkáját. A vállalatok minimális építőipari kapacitással rendelkeznek, így azt nem tudják a dolgozók rendelkezésére bocsátani. Ugyancsak a lakások árát csökkenti, hogy az üzemek teherautói az építőanyagot szállítják dolgozóiknak, ha erre mód és lehetőség van.

A népi ellenőrök azt is vizsgálták, hogy a munkáslakások fenntartása milyen anyagi terhet jelent lakóiknak. Különbséget kell tenni a hagyományos technológiával, illetve a házgyári elemekből készült munkáslakások között. A hagyományos technológiával készült otthonok építési költsége alacsonyabb, mint a panelházaké. Így a kölcsöntörlesztés kisebb, de a fenntartásra és üzemelésre fordított pénz jóval magasabb, mint a panellakásé. Míg például panellakásnál a központi fűtés, meleg víz körülbelül 400 forint, villany 200 forint, gáz 40 forint, addig a dorozsmai munkáslakásokban olajjal fűtenek, gázzal főznek, meleg vizet a bojler adja, a havi rezsi eléri az ezer forintot.

Általános tapasztalat, hogy a szakszervezeti bizalmi méri fel, hogy kinek van szüksége lakásra. A környezettanulmány után javaslatot készítenek, és azt továbbítják a szakszervezeti bizottsághoz. Végül is az üzemi négyszög dönt arról, kit támogassanak az építésnél vagy vásárlásnál. Ez az általános, de ettől a gyakorlattól eltérően azt is tapasztalták az egyik vállalatnál: csak annyi lakásigénylőt „kutatnak fel" ahány lakáshoz keretük van. Így azok megkapják a szükséges kölcsönt, de az igényjogosultság sorrendjét a vállalat nem alakítja ki, tehát nem eléggé gondosan mérlegelnek. A támogatással elsősorban a fizikai dolgozók, fiatal házasok, a nagycsaládosok lakásgondjain segítenek, enyhítenek, de természetesen mód van arra is, hogy a vállalati kölcsönben más dolgozók is részesüljenek. Egyre népszerűbb a vállalati támogatásnak ez a formája, és egyre többen szeretnék igénybe venni. Természetesen az üzemek anyagi lehetőségei határt szabnak annak, hogy minden igényt kielégítsenek.

A népi ellenőrök arra is felhívták a figyelmet, hogy a munkáslakás-építési, illetve vásárlási akció a többi lakásépítési formával egyenértékű.

A városi NEB az ellenőrzés tapasztalatai alapján több javaslatot tett a vizsgálatban érintett vállalatoknak. Többek között például: a társadalmi segítség lehetőségeit jobban használják ki.

Háztáji járatok

A Volán 10-es számú Vállalat Szeged zöldség- és gyümölcsellátásának javítása, valamint a háztáji gazdaságok áruértékesítésének megkönnyítésére ígéretes akciót kezdeményezett. Piaci darabárus buszjáratokat indított a szegedi járásnak a várostól távol fekvő községeiből. A zöldséget és a gyümölcsöt Szeged nagy piacán, a Marx téren, vagy egyéb meghatározott helyeken, például üzletekben teszik le.

Az első „háztáji járatok" szerdán indultak, s egyelőre piacos napokon: szerdán és szombaton közlekednek.

Gázkonferencia

Háromnapos országos gázkonferencia kezdődött szerdán a szombathelyi művelődési és sportházban. Az energiagazdálkodási tudományos egyesület rendezésében lezajló hagyományos tanácskozás ezúttal a gázenergiának a népgazdasági hatékonyság növelésében játszott szerepét vitatja meg, s külön foglalkozik a gáz és egyéb energiahordozók kapcsolatának időszerű kérdéseivel.

A konferencián a megnyitó és bevezető előadás után a gázipari szakemberek, a gázzal foglalkozó hatóságok, a tervezőirodák és a felhasználó vállalatok képviselői szekcióülésen vitatták meg, hogy a gázfelhasználás fejlesztésével kapcsolatos alapkutatások eredményeit, illetve azt, hogy milyen mértékben befolyásolhatják ezek a felhasználás hatékonyságát, a veszteségek csökkentését.

Kutatják a Hortobágyot

MTI-fotó

A Természettudományi Múzeum rendkívül értékes állóanyagot őriz a világ minden tájáról. A gyűjtemény módot ad az összehasonlító állatföldrajzi (elterjedési) kutatásokra. A Természettudományi Múzeum szakemberei a Hortobágyi Nemzeti Park állatvilágát is kutatják, illetve gyűjtik. Képünkön: Őszi Márta preparál, előtérben trópusi lepkék